

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

O reformă necesară. — Problema agriculturii. — Bazele legii de comercializare proiectată de guvern. — Organizarea unei bănci prin Mecanografie. — *Cronică:* Necrolog. Comisia superioară de îndrumare și control. Ministrul muncii a modificat alcătuirea Consiliului de administrație al Centralei cooperativei sătești. Imprumutul dela Banca comercială Italiană și Română, Milano. Orariul băncilor din București. Înlesnirea operațiunilor de devaloare. Înființarea unui clearing pe lângă B. N. R. Un oficiu al presei la Ministerul de agricultură. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Dolorilor la București.

O reformă necesară.

Parlamentul francez a votat — precum anunță o telegramă din Paris — cu ocazia discuției legii finanțelor, un articol, prin care se enunță incompatibilitatea completă între calitatea de parlamentar și între funcțiunea de director, administrator, girant sau împuternicit, sub orice formă, al vreunei întreprinderi industriale, comerciale sau financiare, precum și între funcția de director sau redactor al vreunui ziar financiar.

Cum se vede răul, despre care s'a vorbit și scris continuu la noi, că adevărații politicienii în multe cazuri sunt cumularzii de funcții în întreprinderi industriale, comerciale și financiare, unde sunt impuși de puternicii zilei sau sunt acuiziționați de diferitele societăți, în vederea serviciilor, ce așteaptă dela ei, ca oameni cu legături și vază — bântue și în alte țări.

A trebuit, credem, să se constateze excese și abuzuri pe terenul acesta în Franța, încât parlamentul a intervenit pentru curmarea răului.

Exemplul dat de parlamentul francez va fi, desigur, urmat și în alte țări cu situații analoge și ar putea fi urmat și la noi, în România, unde diferitele consilii de administrații dela societăți „naționa-

lizate” și comercializate abundă de politicieni și încă din toate partidele.

Oameni, cari în parlament și în presă, se combat reciproc cu cea mai mare înverșunare pe chestiuni politice, colaborează adeseori, în cea mai perfectă armonie la întreprinderile industriale, comerciale și financiare, în cele câteva ședințe, la cari participă pe an și pentru care activitate încasează, nu arareori, tantieme mai mult decât grase.

Că parlamentarii plasați în consiliile de administrație ale diferitelor întreprinderi au datoriat morală de a da societăților lor întreg sprijinul lor de oameni cu vază și influență nu mai începe îndoială. Astfel că dela acest „serviciu” prestat de administratori politicienii și până la așa numitul *trafic de influență* nu este numai un pas. În cele mai multe cazuri acești administratori politicienii când sunt aleși în consilii nici nu sunt acționari sau numai acționari foarte mici ai societății respective, fiind aceste funcțiuni adevărate sinecure.

La noi în țară fiind așa de desvoltat samsarlăcul, legea franceză este foarte binevenită pentru a o imita întocmai, de a desființa acest samsarlăc, cel mai primejdios: traficul de influență ai celor tari și puternici. Copiind noi tot ce vine din Occident și în special din Franța, și ce-i bun și ce-i rău, nu ne îndoim — dat fiind spiritul nou ce domnește în viața noastră politică, — se va copia și aceasta lege salutară pentru viața economică, cât și pentru regenerarea vieții morale: creșterea incompatibilității între parlamentar și funcția de director, administrator, girant ai unei societăți comerciale, financiare sau industriale.

Problema agriculturii.

Agricultura este cel mai oprosit ram de activitate economică, al cărui rezultat depinde de soarta norocului. De ploauă, dă Dumnezeu recoltă bună, dacă Dumnezeu n'a uitat de supușii săi.

Toate teoriile de fatalitate ale agriculturii, acum în epoca modernismului din secolul al XX-lea, care este secolul minunilor, trebuie înălțurate prin organizarea și conducerea agriculturii din stadiul ei primitiv pe latura științifică.

Cu toate măsurile economice luate de guvernele trecute prin reforma agrară, exproprierea și improprietării, acordări de credite țăranilor, încurajeri prin taxe vamale, culminând prin standardizarea cerealelor, producția noastră agricolă a scăzut și scade atât calitativ, cât și cantitativ.

Deci în stadiul de-acum, agricultura întâmpină mari greutăți, urmând a fi salvată prin măsurile bine chibzuite ale actualului guvern, care înțelege că baza ori-cărei activități economice într-o țară a cărei populație 85% e agricolă, poate fi numai agricultura.

Toate eforturile făcute de guvernele anterioare, de a ne transforma dintr-o țară eminentă agricolă într-o țară industrială, pentru că deținătorii capitalului românesc să guverneze și industria, favorizată prin tarife vamale, transformată în societăți conduse de președinți și censored, remunerați cu tantieme grase, au fost zadarnice.

Promisiunile lansate de guvern, prin manifestul său către cetățeni, cărora le cere cuvântul de aprobare, pentru colaborare frățescă, duse la îndeplinire, ar fi mai mult decât o laudă.

Ne bucurăm că în programul de muncă între problemele economice cele mai de actualitate, problema agriculturii primează.

Din cauza unui buget deficitar, echilibrat prin fantezii de cifre, țăranul a ajuns să-și vândă recolta (vorba să fie) de prisos, toamna când prețurile s-au mai scăzute, pentru a plăti birurile asupritoare.

De zece ani de zile trăim sub regimul integral al pâinii, deci producem abia pentru trebuințele interne, urmând a importa cereale în anii mai puțin productivi, căci în ceea ce privește producția la hectar, ocupăm locul ultim în statistica mondială.

Prin introducerea cărților funduare în vechiul Regat și Basarabia și trecerea proprietăților în ele, se va ajunge la stabilirea dreptului de proprietate și la înlăturarea abuzurilor comise cu împărțirea pământului, căci cine împarte parte-și face.

Ministrul agriculturii, care este păzitorul avuției naționale a început ofensiva agriculturii,

prin desvoltarea spiritului de cooperare, reducerea de taxe vamale, creșterea de drumuri necesare pentru a veni în ajutorul celor înfomețați etc.

Intensificarea producției agricole se va realiza prin punerea în valoare a tuturor mijloacelor de exploatare, necesitând fonduri însemnate ce nu se vor putea procura decât printr'un împrumut extern important, destinat agriculturii.

Totalitatea terenurilor însemnate, depășește cota de 12 mil. ha., iar prin procurarea de mașini și unelte se va ajunge la o sporire a producției destul de însemnată și la economia de dobânzi, rezultată din diferența ce o plătesc agricultorii cămătarilor hrăpăreți cari percep în unele locuri 40—50 Lei la mie pe lună, ceea ce revine la an 50—60%, ce nici faimosul Schylock n'a putut imagina.

Pentru sprijinirea agriculturii e de o capitală importanță înființarea unui „Institut de Credit Agricol“ căci până acuma a fost alimentată abia în mică măsură de Creditul funciar, Băncile populare și unele bănci particulare în special cele ardelenice. Deasemenea prin exploatarea terenurilor inundabile, a pădurilor devastate în mod barbar și bogățiilor din apele Dunării, vom ajunge să înclinăm mult balanța economică în favorul nostru.

Se face multă propagandă și chiar de prisos, fie pentru interesul personal sau al colectivității, dar propaganda agricolă a fost întotdeauna lăsată pe planul al 2-lea, de aceea vulgarizarea cunoștințelor agricole prin conferințe publice, prin publicațiuni, cari să ajungă în mâinile tuturor, este o problemă destul de urgentă de rezolvat.

Mai mult de o jumătate de veac s'a practicat cultura rapace, lucrându-se pământul cu pluguri primitive și îngrășat cu gunoia animalelor degenerate, nu e mirare că producția scade și cerealele sunt amestecate cu corpuri străine, cari vatămă sănătatea populației compromișând renumele grâului românesc pe piețele mondiale, odinioară hambarul porții otomane.

Agricultura depinde de sămânță, sol și climă. Sămânța și solul sunt îmbunătățite prin îngrășăminte chimice și semințe selecționate, pe când clima scapă de sub paza și voința omului.

Totuși prin plantarea pădurilor devastate în mod barbar de societățile forestiere conduse de dorul câștigului ajungem să scăpăm de inundația torențelor urmând a atrage ploile în timpul secetos, căci știm că pădurile sunt un regulator al ploilor.

Agricultura modernă nu mai e o profesie pentru cei desmoșteniți, ci o specialitate, care pe lângă capital mai cere și cunoștințe speciale.

Agricultura viitorului va fi o industrie ce se va ce se va transforma pe loc; deci dezvoltarea industriilor anexe ale agriculturii este o problemă destul de urgentă de rezolvat, întrucât folosul cel mare al ei îl trag Statele cu o industrie similară mai dezvoltată ca Ungaria cu morile ei sistematice, Germania cu fabricile de bere, raflerli de spirt ș. a.

Agricultura rațională, bazată pe munca științifică urmată de selecționarea semințelor singură mai rentează, urmând a produce mai mult atât cantitativ, cât și calitativ.

Când cerealele noastre au fost aruncate pe piață ca marfă sau în pământ ca semințe amestecate cu corpuri parazitare, copromițându-le vechea reputație, selecționarea lor prin semințe bine aclimatizate se recere fiindcă este o problemă din domeniul științei și a tehnicii moderne.

Micile chestiuni expuse, sperăm că vor trece de pe planul de muncă în punctul I. de realizare al programului, urmând a ne câștiga vechile debușee înstrăinate.

Intruși acum într'un singur stat într'o forță economică trebuie să depunem maximum de muncă pentru a obține maximum de rendement posibil spre a putea rivaliza cu concurența din afară, având o activitate economică intensivă vom fi chemați a colabora la comerțul internațional având un rol preponderent pe piețele dunărene și a Orientului mediteranean prin principalele artere de respirație: Dunărea și Marea Neagră. S.

Bazele legii de comercializare proiectată de guvern.

În fața unui buget neechilibrat decât proform, prin calcule aproximative și pătruns de situația întreprinderilor Statului cu venitele lor reduse, mai mult suspecte, Ministrul Industriei și Comerțului a instituit o comisiune pentru întocmirea unui proiect de lege pentru comercializarea bunurilor Statului în mod mai rațional.

În situația tristă, atât din punct de vedere economic, cât și financiar, moștenită de la guvernul antecesor și pentru a nu mai apela la jertfa contribuabilului pentru noi impozite pentru echilibrarea bugetului, se recere spörirea în mod considerabil a veniturilor Statului prin o mai rațională gospodărie a bunurilor și întreprinderilor sale.

Bogățiile imense formând proprietatea Statului rămân neexploatate sau dau deficite.

Să ne imaginăm numai bălțile Dunării și terenurile inundabile, cari formează aproape 10⁰/₀

din totalitatea terenurilor însămnate și cari exploatate ar aduce venituri de miliarde de Lei.

Pădurile, formând proprietatea Statului cari prin venitele proprii abia acoper cheltuielile de administrație și cari exploatate în mod rațional și cu supravegheri conștiente, ar aduce venituri considerabile.

Peste tot în averea și administrarea Statului s'a practicat o gospodărie risipitoare, indicând incapacitatea lui de a-și administra și organiza singur bunurile sale.

Măsurile luate de Ministrul Industriei și Comerțului prin ședința comisiei însărcinată cu proiectul de lege, au de scop revizuirea întregii concepții de întreprindere a bunurilor Statului și modificarea mijloacelor de exploatare.

Bogățiile din apele Dunărei rămân neexploatate (peștii), căci e mai ușor de a comanda de-a gata de peste graniță cu prețuri exagerate, decât de a depune o muncă intensivă spre a ne procura cele necesare.

Deasemenea toate bunurile cari formează proprietatea Statului, ca terenurile miniere și metalurgice, stațiunile balneare, atelierele C. F. R., monopolurile de tutun, P. T. T. au fost slab administrate, dând deficite prin sumele sustrate de păzitorii avuției naționale.

Din lipsa de capitaluri aceste bogății rămân neexploatate, zac în pământ, e timpul de a ne emancipa de sub tutela epitetului „prin noi înșine“ dând posibilitate capitalurilor străine, să colaboreze la intensificarea și dezvoltarea economiei naționale.

Să ne imaginăm poporul englez, care condus de un spirit de liberalism, deci de acordarea posibilității de dezvoltare tuturor factorilor de producție în limita posibilității, a ajuns să pună stăpânire pe aproape jumătate omenirea, stând în ceea ce privește situația materială în fruntea tuturor popoarelor din lume.

Până acuma Statul prin conducerea și administrarea averii sale, în modul practicat, a fost mai mult consumator decât producător. Prin acordarea dreptului de egalitate, capitalului străin cu cel național, la exploatarea bunurilor Statului, vom ajunge să punem bază unei organizații naționale și să contribuim la sporirea venitelor, deci la salvarea din criza și mizeria în care se află industriile noastre cele mai importante.

Prin dezvoltarea întreprinderilor Statului se va ajunge la înlăturarea șomajului lucrătorilor din industriile particularilor, cari în urma războiului a fost destul de accentuat, fiind tratat lucrătorul român în urma celui străin.

Pentru o ușurare și ducere la bun sfârșit a lucrărilor destinate cu proiectul de lege pentru

comercializarea bunurilor Statului, comisia s'a împărțit în subcomisiuni ca :

1. Regia publică a Statului, județelor și comunelor, deci cea în care Statul e singur întreprinzător, ca monopolul tutunului, P. T. T. ș. a.

2. Concesiunea, deci darea în arendă a bunurilor sale altor întreprinderi.

3. Cointeresarea, subcomisiunea, care se ocupă cu problema întreprinderilor în care Statul e asociat cu persoane sau societăți private.

A patra subcomisiune, care e regia mixtă cooperativă, se ocupă cu acordarea privilegiului de stimulare a inițiativei și muncii românești.

Măsurile bine chibzuite luate de Ministrul Industriei le primim cu o adevărată simpatie, întrucât duse la îndeplinire ar aduce o schimbare radicală în administrarea vieții de Stat, modificând cu mult suma bagatelă de 40 mil. Lei a venitelor bunurilor sale.

Organizarea unei Bănci prin Mecanografie.

(Urmare).

Portofoliul.

Vom împărți studiul Portofoliului în trei părți: intrate, eșite, neplătite.

a) *Intrate.* Remiterile de efecte provenind dela clietela noastră sunt în general însoțite, fie de un borderou amănunțit și adunat, fie de o scrisoare purtând totalul efectelor remise, la un loc. Îndată ce s'a făcut primirea lor cu poșta sau la ghișeu, și după înscrierea lor pe o listă specială care va servi spre a rectifica și ține la zi pozițiunea contabilă a clienților, remizele trec la controlul rapid al unui subdirector care autorizează prin viza sa primirea sau înapoierea efectelor.

După ce au fost primite, remizele sunt conduse la „Poziții“, unde se punctează lista sau se rectifică, dacă efectele sunt de înapoiat, apoi către Serviciile Portofoliului unde ele suferă o serie de manipulări succesive.

1. *Riscuri.* Efectelor li se apreciază riscurile după procedurile obișnuite.

2. *Clasarea.* Efectele sunt triate în bancabile și deplasate, apoi după scadență în fiecare din aceste categorii.

3. *Numerotarea.* Efectele sunt provăzute cu un număr de ordine și clasate pe pachete de 50, afară de primul și ultimul pachet al zilei cari pot avea mai puține trate. Dacă, de exemplu, începem în această zi numerotarea noastră cu 75.691, primul pachet se va opri la 75.700 și nu va avea

decât 10 trate, după-cum ultimul pachet din ajun nu va cuprinde decât efecte dela 75.651 la 690, sau 40 efecte.

4. *Primul control.* Efectele numerotate și clasate așa după-cum s'a spus mai sus și însoțite de scrisoarea clientului indicând totalul remizelor, sunt îndreptate către adiționează care înscrie acest total și repartizează în sfârșit efectele între mașinele propuse la intrare.

Totalul remiselor la mașini este înregistrat pe un carnet special ținut de către Șeful Serviciului.

5. *Intrate.* Mașina va trebui să facă *simultan* borderoul destinat clientului, o primă copie care va fi clasată la dosarul clientului, o a doua copie a acestui borderou care va servi la Contabilitatea generală de a trece scriptele sale și jurnalul de intrate al efectelor.

Mașina adună: a) pe scadență, b) pe borderou, c) pe zi.

Seara, totalurile zilnice ale mașinilor de intrare sunt alăturate, de către Șeful Serviciului, de totalurile furnizate de adiționează; diferențele, dacă sunt, sunt căutate și rectificate imediat și cu facilitate, efectele, piese indiscutabile, fiind încă sub mână. Acest prim control ne dă deja o intrare care are multe șanse de-a fi justă.

6. *Calculul Borderourilor.* Încă dela confecționarea sa, borderoul e remis provăzut de cele două copii ale sale Serviciului special de decanturi care îl completează cu calculele dobânzilor, schimb și valute. Aceste indicațiuni sunt trecute în acelaș timp și pe copii. În timpul acesta, efectele sunt clasate după procedurile obișnuite și conveniențele particulare ale Șefului nostru de Portofoliu.

7. *Trimiterea.* Borderoul calculat și verificat urmează a se împărți: borderoul propriu zis e pus sub plic și adresat clientului; prima copie, făcută pe hârtie albastră, e remisă la clasarea generală (arhivă); a doua copie care e galbenă, servește la stabilirea jurnalului de portofoliu.

Atragem atenția Dv. asupra colorii documentelor: Toate piesele destinate clietei sunt pe hârtie albă. Copiile contabile sunt roșii sau galbene după-cum e vorba de debit sau de credit și copiile pentru clasament sunt de culori diferite.

8. *Jurnalul.* Borderoul și prima copie sunt acum la destinație și nu ne mai ocupăm de ele. A doua copie, din contră, urmează drumul său. Persoana însărcinată de-a face jurnalul portofoliului înregistrează aceste copii specificând brutul, dobânzile, schimburile, spesele și netul.

Din câte 10 sau 15 scripte, ea face un pachet din aceste piese și le trimite contabilității înscriind

pe un mic borderou alăturat la pachet, numărul și totalul ziselor piese. Seara, ea alătură totalul *coloanei sale brut* dela totalul *adiționezei* și totalul *mașinilor de intrare* și, odată de acord, dă aceasta cifră Șefului Contabil.

9. *Contabilizarea.* Sosind la Contabilitate, pachetul de piese e verificat în număr și adunat. Recunoscut conform, borderoul de trimitere e păstrat de Șef Contabil și piesele, clasate după ordinea alfabetică, sunt distribuite contabililor cari le trec în contul clientului. Seara, aceste piese vor fi alăturate pieselor contabile venind dela alte Servicii și clasate la Contabilitatea generală în dulapurile de fier de unde ele nu trebuie să iasă decât cu precauțiunile de uzaj.

b) *Eșite.* Eșitele urmează, aproape, același proces: e totuși locul de a remarca că adăunează care, pentru intrate, n'a înregistrat decât totalul fiecărei remize, totalul furnizat în general de client, e obligată, pentru eşite, de a specifica toate efectele.

După-cum am semnalat-o mai înainte, veți binevoi a remarca asemănarea coloanelor între imprimările noastre și acelea a borderourilor de scont ale Băncii Franței.

c) *Neplătite.* Neplătitele fac obiectul imprimatelor speciale. Intrarea, afirmarea primirei, eșirea, borderoul de trimitere, se fac în același timp, acest lucru fiind controlat de adăunează. După-cum o știți, cea mai mare parte a erorilor de portofoliu provine dela neplătite; ele au fost șterse complet prin felul acesta. În fiecare lună, facem un inventar. Extrasul efectelor este foarte facilitat prin întrebuintarea mașinilor, adunările fiind făcute în același timp. Nu-i scadențar: controlul se face prin punctare.

Serviciul „Bursa“.

Am mecanizat o parte din contabilitatea Serviciului „Bursa“; ajungem să facem dintr'odată: Cartonul statistic al clientului nostru, decontul operațiunilor sale de cumpărare sau de vânzare, o copie a acestui decont pentru serviciu, o copie servind de piesă contabilă și care va servi la trecutul scriptelor, o copie pentru arhivă, o fișe Cassa-Titluri care e prinsă de titluri, un aviz de primirea titlurilor (pentru cumpărări), jurnalul de Bursa, sau în total opt documente. Jurnalul ne dă controlul scriptelor noastre.

Păstrarea (Conservarea).

Introducerea de mașini pentru contabilitatea serviciului și trimiterea cupoanelor detașate a titlurilor cari sunt depozitate în Cassele noastre ne-au dat toată satisfacția: rapiditate de trimitere mărită și cel mai bun control.

Dosarele de titluri sunt clasate, ca și în mai toate Băncile, după natura titlurilor și după scadența cupoanelor și, în fiecare categorie, după ordinea alfabetică a clienților.

Mici fișe sunt făcute mai dinainte la adresograf cu numele fiecărui client. Cupoanele detașate dela titluri sunt lipite la aceste și decontate; se are totdeauna de grijă de-a se verifica bine concordanța numelor, pronumelor și adresa, numărul contului; între fișe și dosarul conținând titlurile.

Aceste fișe servesc în sfârșit la stabilit cu mașina contabilă borderoul de credit al clientului. Stabilind borderourile, două copii se fac simultan, una contabilă va servi de a face trecerile, cealaltă va fi conservată la dosarul clientului (arhivă), în același timp când va fi bătută la mașină o recapitulare, numită „foaia de probă“ căreia îi se scoate totalul la sfârșitul extrasului a fiecărui fel de valoare. Acest total trebuie să consune cu totalul titlurilor pe cari le avem în depozit pentru această valoare (total dat de registrul nostru „Valori“, înmulțit cu prețul unui cupon); e un prim control.

E acesta un control prețios; de îndată ce a fost efectuat, se pot îndrepta cupoanele la cassa instituțiilor cari le plătește.

Când o scadență e terminată, se procedează la adunările borderourilor și la facerea tuturor borderourilor de credit. Totalul trebuie să consune exact cu recapitularea generală a foilor de probă; e un al doilea control.

Contabilitatea generală.

Mașinile au dat rezultatul cel mai complet mai ales la Contabilitatea generală a conturilor curente. Serviciile noastre sunt repartizate în 6 mari diviziuni comportând fiecare un jurnal. Acestea sunt: Cassa, Portofoliul, Bursa, Cupoane, Conservarea, Adnotări diverse. Aceasta diviziune din urmă centralizează toate scriptele cari nu intră la una din celelalte cinci.

Fiecare Serviciu stabilește piesele originale ale scriptelor sale și le jurnalizează. După-cum am văzut-o că se face la Portofoliu, treptat-treptat ce „jurnalistul“, a trecut câteva scripte, el îndrumă către contabilitate piesele cu un borderou conținând indicarea numărului și totalul acestor piese.

1-a operațiune: Adunarea și primul control. Piesele sunt numărate și borderoul care le însoțește, controlat și adunat. Fișa de control de adunare e lipită pe verso borderoului amintit.

Borderourile sunt păstrate de Șef contabil și clasate după felul de jurnal.

2-a operațiune: Calcule. Piesele sunt date unui funcționar care înscrie pe fiecare din ele și totdeauna în același loc: 1. o valută, 2. numărul de zile restant până la sfârșitul trimestrului sau numărul de zile trecute de la începutul trimestrului, după-cum contul va fi în sfârșit calculat cu metoda directă sau cu metoda indirectă, 3. în sfârșit numerile, operațiunile fiind făcute cu mașina de calculat.

3-a operațiune: Distribuirea. Piesele astfel adnotate sunt distribuite contabililor.

Conturile curente au fost clasate alfabetic. Ele sunt cuprinse în 8 coșuri (bacuri) de oțel. Noi întrebuițăm 4 mașini și fiecare mașină este servită de către un contabil și o dactilografă; sunt de mașină, 2 coșuri cari sunt dispuse la dreapta și la stânga contabilului.

4-a operațiune: Scripte. Contabilul, primind piesa, sortează foaia de cont a clientului care trebuie să fie creditată sau debitată. El alătură cu grije, de piesă și de cont, numele și pronumele sau firma socială și adresa și înscrie soldul vechiu într'un cifrier; apoi el așează totul înaintea lui într'un coș „ad hoc” la îndemâna dactilografei. Aceasta la rândul său verifică concordanța numerelor și adreselor și pune contul în mașină, creditează sau debitează clientul. În diversele totalizatoare care sunt în fața ei, operatoarea are de înregistrat: soldurile vechi, debitele sau creditele, soldurile noi, și ea citește, în aparatul numit „Cross”, soldul care provine din operațiunea pe care ea tocmai a trecut-o.

5-a operațiune: Al 2-lea control. În sfârșit contul și piesa sunt remise contabilului care le reia și le verifică dintr'o privire de ochi dacă debitul sau creditul sunt trecute corect. Acest control constant și imediat al operațiunilor e de o mare importanță. Erorile (se mai strecoară adesea și cari se pot produce într'un moment de neatenție sau de oboseală?) sunt aflate și reparate imediat. Contabilul punctează atunci în cifrier reluarea vechiului sold al contului. Erorile de reluare de sold sunt astfel înlăturate.

După aceea contul revine la locul său în coș și piesa e pusă într'un sertar unde va rămâne până seara, în caz de recăutare.

Ajustaj.

În fiecare seară, Șeful Contabil face să se totalizeze pe jurnal, micile borderouri cari au însoțit piesele și, la 18 ore, jurnalele îi dau propriul lor total; trebuie firește să fie concordanță. De altă parte, fiecare mașinist scoate în cele 6 totalizatoare ale sale totalurile următoare: în primele două, totalul vechilor solduri; în celelalte două următoare, capitalurile; în cele două din

urmă, soldurile noi. Se procedează atunci la ajustajile ce urmează: 1. *Solduri vechi:* Totalurile cifrierilor fiecărei mașini trebuie să corespundă cu cele înregistrate în fiecare din cele două prime totalizatoare. 2. *Capitaluri:* Șef-contabilul adună debitele și creditele celor 6 jurnale. Totalul debitelor trebuie să concorde cu totalul general al celor din a treia serie de totalizatoare ale mașinilor; totalul creditelor, cu totalul celor din a patra serie de totalizatoare. 3. *Acordul totalizatoarelor:* Balanța totalizatoarelor 1 și 2, rectificată prin balanța totalizatoarelor 3 și 4, trebuie să dea de rezultat balanța totalizatoarelor 5 și 6.

A doua zi dimineață, toate piesele rămase în ordinea trecerii sunt remise Serviciului special de Control care le verifică din nou: 1. Numele, pronumele și adresa; 2. Regularitatea (semnaturile, timbrele chitanțelor sau cecurilor, girurile, etc.), apoi le clasează după fel pieselor și după mașină; 3. Erorile de la cont la cont, căci cu toate precauțiunile precedente au putut încă să se strecoare din acestea.

Se procedează în urmă la despoterea jurnalelor auxiliare și, cu produsul acestei despoteri, se stabilește: 1. Un jurnal centralizat; 2. Un Maestru centralizat sau balanță generală a conturilor. Acest din urmă e ținut de către o mașină care controlează în mod automat soldurile vertical și orizontal în chipul unei balanțe patrate de veselă amintire pentru acei dintre noi cari au fost adesea însărcinați s'o ajusteze.

* * *

În afară de precizările contabile pe care le văzurăm și de cari nu credem ca să fie posibil să se obțină echivalentul prin alt fel de proceduri decât prin metodele mecanografice, două alte avantajii importante sunt de relevat: — Copia contului totdeauna gata, — Foaia de probă.

Aceasta din urmă e copia exactă a tuturor operațiunilor înscrise în conturi curente în decursul zilei; ea comportă înscrierea soldului; noi o facem în dublu.

Prima copie servește Serviciului Controlului, de punctat a doua zi, cu piesele originale, toate operațiunile. Dacă o eroare a scăpat precedentelor ajustaje, erori de cont sau de adresă, asemănare de sume de exemplu, ea are toate șansele de-a fi relevată de către controlul care funcționează în liniște și nu-i jenat de întreruperile inevitabile Contabilității. A doua copie e remisă Direcțiunii care examinează din punct de vedere al deplasărilor de credit, mișcării conturilor, numărul operațiunilor și a importanței lor.

Directorul are astfel mersul Cassei în mod constant sub ochi, și e un avantaj de neprețuit

care, după părerea mea, întrece cu mult toate celelalte calități ale mecanografeii aplicată în Bancă.

Mă scuz, încheie conferința sa dl *Ferrand*, de a fi reținut așa de mult timp amabila Dv. atențiune. Voi fi foarte fericit dacă, câteva din explicațiunile pe cari Vi le-am dat Dv. V'au interesat și dacă ați putea trage din aceasta ceva profit.

CRONICĂ.

Necrolog. *Dumitru Mandeal*, preot, membru în direcțiunea băncii „*Porumbăceana*“, Porumbacul de jos și cassar al acestei bănci, a înecat din viață la 15 Decembrie a. e., în etate de 62 de ani.

*

Comisia superioară de îndrumare și control, care se ocupă cu aplicarea legii de comercializare, a fost completată cu dnii A. Oțoi, directorul Băncii Centrale din Cluj și E. Gârbacea, profesor la Academia comercială din Cluj.

*

Ministrul muncii a modificat alcătuirea Consiliului de administrație al Centralei cooperativei sătești numind ca noui consilieri pe dnii: Andrei Corțeanu, D. Busoiocescu, M. Ghelmegeanu, Pavel Cuciuja și inginer Hoisescu.

În consiliul superior al cooperației au fost numiți dnii P. Poruțiu, Mihail Șerban și D. Gheuzul.

În Consiliul de administrație al Centralei Băncilor populare dnii Costin Stoicescu, Cezar Partheniu și Gh. Ștefănescu, iar dl Gh. Alexeanu în comisia de control a Centralei cooperativei.

*

Imprumutul dela Banca comercială Italiană și Română, Milano, în sumă de 12 mil. Dollari, a căruta termen de plată expira la 31 Dec. a. e. a fost prolongit, la cererea guvernului, pe 3 luni, până la 31 Martie 1929.

*

Orariul băncilor din București a fost stabilit de Ministerul Muncii, cu începere dela 15 Decembrie a. e. precum urmează:

Dimineața dela ora 8¹/₂—13 și după masă dela ora 15¹/₂—18¹/₂.

Sâmbătă după masă liber.

În timpul dela 15 Maiu—15 Septembrie, orariul zilnic de lucru va fi dela 7—14.

*

Înlesnirea operațiunilor de devize. Înființarea unui clearig pe lângă B. N. R. Măsurile întreprinse de B. N. R. cu atâtea sacrificii contra

deprecierii Leului au avut ca efect normalizarea pieții de devize. Pentru ameliorarea pieței financiare Ministrul de finanțe în acord cu B. N. R. a hotărât modificarea măsurilor luate prin circulara din 10 crt. dând voie băncilor de a face operații de devize între ele menținând însă cursul de 807 lira sterlină.

Aceste operații de devize ale băncilor între ele vor fi lichidate și compensate zilnic printr'un clearig ce va lua ființă zilele acestea pe lângă B. N. R.

Când măsurile aceste pentru menținerea cursului Leului vor fi aplicate cu stricteță, se vor lua măsuri pentru ușurarea pieței devizelor.

*

Un oficiu al presei la Ministerul de agricultură. În bugetul pe 1929 dl I. Mihalache, ministrul agriculturii a prevăzut înființarea unui birou al presei în oficiul de studii, presă și propagandă agricolă, care va funcționa dela 1/1. 1929, pe lângă acest minister.

Oficiul presei va avea însărcinarea de a urmări zilnic atât în presa română, cât și străină toate chestiunile referitoare la agricultură, furnizând presei zilnice materialul informativ respectiv.

Acest oficiu al presei va fi dator de a prezenta Ministerului agriculturii o situație săptămânală rezumativă despre cele publicate, având un birou al radiofoniei agricole, precum și un fir telefonic, spre a comunica cu consilieratele agricole și camerele agricole.

Personalul oficiului va fi compus dintr'un șef de serviciu, un șef de birou și mai mulți reporteri recrutați dintre ziaristi profesioniști.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 1 Dec. a. e., a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur monete și lingouri, etc.	7.539,743.165
Argint și diverse monete	5,735.040
Portofoliul român și străin	9.333,343.930
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	902,280.589
Centrala Băncilor Populare și Cooperativei de producție și consum	1.940,568.524
Casele de împrumut pe gaj agricultorilor	211,840.483
Conturi curente	2.648,880.203
Datoria Statului	10.678,975.705
Efecte publice	280,795.698
Imobile	326,168.625

Mobilier și mașini de imprimare . . .	55,040.929
Cheltuieli de administrație	138,728.204
Conturi de valori	1.147,980.774
Conturi diverse	3.386,978.491
Totalul activelor	38.597,060.491

Pasiv

Capital	100,000.000
Fonduri de rezervă diverse	656,855.580
Bilete B. N. R. în circulațiune	21.286,890.560
Beneficiul net al semestrului I	62,468.925
Conturi curente și recepise la vedere	1.591,675.084
Conturi diverse	5.139,692.041
Ministerul Finanțelor.—Bonuri de tezaur	6.623,713.333
Ministerul Finanțelor.—Fond de lichidare	2.852,494.403

Efecte și alte valori de restituit

Efecte și alte valori în depozit și păstrare	1.641,691.191
Bonuri de tezaur în gaj p. Imprum. Statului	6.609,620.000
Efecte și alte valori în gaj	4.623,691.585

Taxa:	Scont	6 ⁰ / ₁₀
	Dobânda	7 ⁰ / ₁₀

Cursul Valorilor la București

la 13 Decembrie 1928.

EFACTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	180—200
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	80—85
Scris Rurale	5	58—58 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	56 ¹ / ₂ —57
Scris Urb. Iași	5	55 ³ / ₄ —56 ¹ / ₂
Comuna București	4	60—65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70—75
Imprumutul Național 1916	5	76—77
Imprumutul Unirii 1919	—	64 ¹ / ₂ —65
Imprumutul Refacerii 1920	5	63 ¹ / ₂ —64
Renta împroprietăririi	5	57 ¹ / ₄ —57 ¹ / ₂
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	140—150
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90—95

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	12125—12175
Marmorosch Blank & Cie	500	1550—1560
Românească	500	1130—1135
„ pui	500	1000—1010
De Scont	500	445—450
Comerc. Română	500	2250—2300
Credit Român	500	1210—1230
Generală	500	810—820
Viticola	500	470—480
Comerț Craiova	500	975—1000
Com. Ital. și Rom.	500	825—850
Albina Sibiu	500	1100—1150

	Val. nom.	Cursul
Carpaților	500	400—410
Franco-Română	500	340—350

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7360—7400
Națională	500	1050—1100
Generală	500	2700—2750
Agricola	500	1150—1200
Steaua României	500	1200—1220
Prevederea	200	700—800
Soc. Urania	1000	2200—2300

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1780—1790
Astra Română	500	3175—3200
Speranța opt.	500	1275—1300
Speranța pui	500	720—750
Petrol Blok	500	380—390
Petrolul Rom. opt.	500	860—880
Petrolul Rom. (pui)	500	500—520
I. R. D. P. opt.	500	530—540
I. R. D. P. III vărs.	500	420—430
Concordia	250	1680—1700
Creditul Minier	500	1110—1115

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	845—850
C. Tramv. Buc.	500	1160—1170
Govora-Călimănești purtător	200	210—230
Govora-Călimănești nom.	200	210—230
Cartea Românească	500	400—405
Creditul Technic purt.	500	515—525
Creditul Technic nom.	500	515—525
Letea opt.	500	1020—1030
Clădirea Românească	500	930—940
Mica ex. cup.	500	760—770
Carpatina	500	1010—1020
Credit Industrial	1000	1040—1050

MONEDE EFECTIVE

Dolari	167·10—167·40
Sterline	812—817—
Lirete	8·80—8·85
Cor. cehe	4·93—4·98
Franci francezi	6·74—6·77
Franci belgieni	4·65—4·70
Franci elvețieni	32·25—32·75
Mărci germane	40·10—40·30
Zloți	19·50—20—
Șilingi austr.	23·80—24·05
Pengő	29·40—29·65
Dinari	2·93—2·97
Leva	1·22—1·25
Drachme	2·14—2·18
Lire otomane	86·00—87—
Napoleon	660—670—